СȢПЛЕМЕНТ

ла

ГАZЕТА АЛБІNЕЙ РОМЪNЕЩЇ

ІАШІЙ 2 МАЇ — № 34. — 1846.

ЦАРА РОМЪNЕАСКЪ.

Кȣрієрȣл Ромънеск пȣблікъ ȣрмътоареле.

Се щіе къ маї дінаінте аȣ фост трімес ла Фокшані Д. мареле Бан Г. Філіпескȣ спре а еші ꙟтрȣ ꙟтімпінаре ла хотаре ꙟнаінтеа М. С. Прінцȣлȣї Молдавеі, М. Стȣрза. Лȣні 21 Апріл пе ла 5 дȣпъ прънз М. С. аȣ сосіт ꙟн капітала ноастръ. Афаръ ла грьдіна Д.-лȣї І. Філіпескȣ ъл ащепта дін партеа орашȣлȣї Д. Презідентȣл мȣнічіпалітъцїї кȣ мембрі съї, Д. Капȣл Поліціеі, ДД. міністрі, ші карета Домнеаскъ кȣ доъ плȣтоане де кълъріме. Аіче М. С. фȣ пріміт кȣ тот респектȣл ші оноареа, атът дін партеа капіталієї кът ші а пропрієтарȣлȣї касеї, асȣпра къріа спре семн де ꙟнкінаре ера плънтат ші флȣтȣра стеагȣл кȣ колоріле Прінчіпатȣлȣї Молдовеї. Дȣпъ фелічітаціїле де бȣнъ веніре дін партеа орашȣлȣї ші а трімешілор М. С. Преаꙟнълцатȣлȣї ностръ *Домн*, ші дȣпъ кътева мінȣте де рєсȣфларе дȣпъ дрȣм, М. С. ꙟтръ ꙟн капіталъ.

Аркȣл де тріȣф севършіт дȣпъ планȣл ші стъръінца Длȣї Баронȣлȣї Борȣзін, ера де вре о треї зіле візітат ші адмірат де капітала ꙟтреагъ. Ка де о стемъ деасȣпра аркȣл ера адорнат кȣ армеле Молдовеї, дін каре ка доъ аріпе флȣтȣра де о парте стеагȣл Прінціпатȣлȣї ностръ ші де алта ал Молдавеї. Ꙟн фронтеа аркȣлȣї ера ꙟнскріс ꙟн літере фоарте марї Романе *Конкордіа*. Пе колоана д'а дреапта аркȣлȣї ера депінсъ *Амічіа* ꙟн тоатъ кȣръцъніа са ші кȣ іnіма ꙟн мънъ; д'астънга ера Търіа кȣ кȣнȣнъ де черȣ с'аȣ стежар, кȣ фаша романъ ꙟн мънъ ші кȣ стълпареа де оливȣ, сімболȣл Пъчії. Ворба *конкордіе* де ші ꙟнсемнеазъ *ȣніре* ꙟнсе о вом есплікa четіторілор ностріі, къ есте о ȣніре спре біне, ꙟнтокмаї ка коарделе біне потрівіте але ȣнȣї інстрȣмент спре а форма армоніе.

Конкордіа ꙟнтре фраці ші ꙟнтре попоаре наще Амічіа ші Търіа. — Кȣнȣна де черȣ кȣ каре ера ꙟнчінсе фрȣнтеа Търіеї е о кȣнȣнъ таре ші бърбатъ ка ші черȣл ꙟнтре арбȣрі. Фіе-чіне щіе къ о варгъ сінгȣръ се рȣмпе лесне ші маї мȣлте легате ла ȣн лок нȣ ле поате млъдіа ші рȣмпе нічї џенȣкії челȣї маї *пъпрасnік ȣріеш*. Асемене мънȣнке верџе стрінсе легат ла ȣн лок Романії ле нȣмеа фамъ; ші нȣ се пȣтеа ȣн маї потрівіт сімбол спре а ꙟнфъцоша Търіа. Чел непȣтінчіос есте ші маї бънтȣіт ші маї асȣпріт, чел таре се бȣкȣръ де о некȣрматъ паче, ші рамȣра де олив ера датъ ꙟн ачеаші мънъ Търіеї кȣ каре се резема де фаша романъ.

Ачест арк се ꙟнълцасе ꙟн оноареа ші спре пріїмірea М. Сале Прінцȣлȣї Молдовеї, ші прінтр'ънсȣл аȣ ꙟнтрат М. С. ꙟн мȣлт воіоаса капітала ноастръ, ꙟн салве де артілеріе, сȣнетȣл клопотелор, акламаціїле попорȣлȣї. Мȣлцімеаненȣмъратъ ера ешітъ афаръ ꙟнтрȣ ꙟнтімпінареа, ȣліціле де ла баріеръ пънъ ла Палат, пе ȣнде ера пасаџіȣл М. Сале, ера гарніте де мȣлціме; ферестріле пліне де прівіторї ші адорнате кȣ шалȣрї, тапете ші флорї. Ера о зі де сербътоаре џенералъ, ші маї мȣлт декът тоате се поате нȣмі націоналъ; къчї мошії ші стръмошії ностріі н'аȣ възȣт о асемене амічіе ꙟнтре Домнії амбелор Прінчіпате, дін а кърора конкордіе пот пȣрчеде атътеа фолоасе пентрȣ амбеле попоаръ.

М. С. Прінцȣл Стȣрза ера фоарте амабіл ші сімцітор ла акламаціїле ші салȣтъріле пȣбліче, мȣлцъмеа кȣ вое бȣнъ ꙟн тоате пърціле. Дȣпъ карета М. Сале венеа алте доъ екіпаџе ꙟн каре ъл ȣрма амъндоі прінції, фіії сеї.

Сосінд ла палат ꙟнтрȣ бȣкȣріа ші корліала пріїміре а ММ. ЛЛ. Преаꙟнълцатȣл ностръ Домнȣ ші Доамна, дȣпъ кȣртеніріле де бȣнъ веніреа с'аȣ дат ꙟналцілор оаспеці ȣн прънз фоарте спдендід де ла каре месенії с'аȣ скȣлат ла 1 дȣпъ міезȣл нопції.

Адоа зі лȣні, ла 12 чеасȣрі аȣ фост ревістъ маре а ощірілор дін гарнізоанъ. М. С. Прінцȣл Стȣрза ера ꙟн тръсȣръ кȣ М. С. Доамна ноастръ, ші Преаꙟнълцатȣл ностръ Домн авеа ꙟн тръсȣра са пе прінцȣл, Капȣл ощірілор Молдаве. Маневреле с'аȣ есекȣтат ка нічї одатъ, мȣлцъмітъ къпітеніїлор мілітаре. Тенȣта марціалъ, кȣръцъніа, регȣла атът ꙟн педестрі кът ші ꙟн кълъреці, ꙟцеала, пречісіа фокȣрілор тоате анȣнцаȣ драгостеа М. Сале кȣ каре ꙟнкȣраџеазъ пе осташї, зелȣл ші есактітатеа капілор остъшещї, емȣлаціа офіцерілор, іnіма ші кредінца солдаців, ꙟнтре карії слȣжба е ȣн амор, о артъ. — М. С. спре мȣлцъміре аȣ фъкȣт мȣлціме де ꙟнълцърі мерітате, каре се вор ведеа ꙟн Бȣлетінȣл Офічіал.

Сеара ꙟн аџȣнȣл Сф. Георге, ла театрȣ с'аȣ дат о маре репресентаціе; кȣ доъ зіле маї ꙟнаінте лоџеле ші партерȣл ера прінсе. Ла 8 чеасȣрі ММ. ЛЛ. Прінцȣл Молдовеї, Преаꙟнълцатȣл ностръ Домн, М. С. Доамна ші Прінції домнещї аї Молдавеї аȣ веніт ла театрȣ ші фъръ пріїміцї ꙟн сȣнетȣл мȣзічеї ꙟн аплаȣде ші акламації ентȣсіасте. Театрȣ с'аȣ дескіс кȣ о піесъ національ де чіркȣнстанцъ ꙟнтітȣлатъ Мещерȣл Векїȣ ші Мещерȣл Ноȣ с'аȣ 21 Апріліе 1846, ꙟн каре с'аȣ челебрат де одатъ сосіреа М. Сале Прінцȣлȣї Молдавеї ші аніверсара нȣмелȣї Преаꙟнълцатȣлȣї ностръ Домн. Апоі прін артіщії італієні с'аȣ кънтат ȣн імнȣ де окасіе компȣс де Д. Лаго Марсіні. Театрȣ с'аȣ сфършіт апоі кȣ Лȣчіа де Ламермор.

А доъ зі, ꙟн зіоа де Сфънтȣл Георге М. С. Преаꙟнълцатȣл ностръ Домн аȣ аскȣлтат Сф. літȣргіе ꙟн Монастіреа Патронȣлȣї сеȣ; дȣпъ бісерікъ аȣ пріїміт ꙟн сала тронȣлȣї фелічітаціїле ꙟналтȣлȣї Клер, боерілор, Мȣнічіпалітъцїї дін партеа капіталієї, імпегаціїлор Статȣлȣї ші а діверсе корпȣрї. Преа Сф. С. Пърінтеле Мітрополітȣл аȣ фелічітат пе М. С. прінтр'о кȣвънтаре плінъ де ачел дȣх че ꙟнсȣфлецеще пе бȣнії пъсторї, ші аȣ арътат бȣкȣріа че сімте де а ведеа ꙟн капітала ноастръ ꙟнтр'о асемене де солемнелъ зі пе М. С. Домніторȣл Молдавеї, ші де фрȣмоаса конкордіе че домнеще ꙟнтре Преаꙟнълцації Капї аї ачестор доъ попоаре.

Д. Ворнікȣл Отетелішанȣл, Презідентȣл Мȣнічіпалітъцїї аȣ пронȣнцат о ораціе де фелічітаре дін партеа лъкȣіторілор капіталієї, пе каре о вом ꙟмпъртъші четіторілор ностріі. Д. Клȣчерȣл І. Поенарȣл аȣ пронȣнцат о altъ ораціе дін партеа корпȣлȣї професорал. Ꙟн къте треле кȣвънтъріле с'аȣ еспрімат кȣ фербінцеалъ сімціреа де а ведеа ачеастъ фрȣмоасъ ші біне кȣвънтатъ конкордіе ꙟнтре амбі домніторї, атът де доритъ де атъца секолї.

М. С. аȣ респȣнс кȣ маре сімціре ла къте треле ораці-

ле; аў пріїміт ȣръріле кȣ маре біневоінцъ ші дȣпъ трон аў фъкȣт ꙟнълцърї ꙟн рангȣрї ꙟнтре боерії де пріма класъ. Афаръ де ачестеа прін лȣмінате офіце аў фъкȣт маї мȣлте рангȣрї де ал доілеа ші а треілеа треаптъ, каре се вор ведеа ꙟн Бȣлетін.

Дȣпъ цеременіа дін сала тронȣлȣї, М. С. с'аў ꙟнтȣрнат ла палат, ȣнде дін преȣнъ кȣ М. С. Доамна аў пріїміт ȣръріле челе кордіале дін партеа М. Сале Прінцȣл Молдавеї. М. С. Доамна аў пріїміт апоі візітеле де фелічітації дін партеа Клерȣлȣї ші а Боерілор, ші Преаꙟнълцатȣл ностръ Домн аў пріїміт апоі візітеле корпȣлȣї діпломатік.

Ꙟнкъ маї дінаінте Мȣнічіпалітатеа дін партеа капіталієї фъкȣсе препаратівеле де ілȣмінаціе ші де фокȣрі де артіфічіе ꙟн гръдіна пȣблікъ.

Ȣн арк де тріȣмф деосебі се ꙟнълцасе ꙟн оноарса Преаꙟнълцатȣлȣї ностръ Домн, дȣпъ планȣл ші стърȣінца Д-лȣї Архітектȣлȣї Мелік, де ȣн стіл фоарте мъреț ші кȣ гȣст, ȣн павілон къмпестрȣ фоарте елегант се есекȣтасе дȣпъ планȣл ші стърȣіреа Д. Архітект Вілакрос, рълікат ꙟнтр'адінс ка ȣн лок де прівіре а Преаꙟнълцацілор спектаторї, лȣмінацілор Прінцї ДД-лор міністрї, ші мȣлцімеї де боерї.

Сара тоатъ капітала с'аў ілȣмінат, ші лъкȣіторії еї ера ка нічї одатъ ешіцї а се афла прівіторї ꙟн гръдіна пȣблікъ каре се префъкȣсъ ꙟн міжлокȣл ȣмбрелор о гръдінъ феерікъ. Аркȣл де тріȣмф ера ꙟнкȣнцюрат де о лȣмінъ ꙟнкънтътоаре а ȣнор бȣкете стрълȣчітоаре ꙟн діверсе колорї. Песте 4000 канделе колорате скънтееа ꙟн тоатъ гръдіна че самъна ніце дȣмбръві лъкȣіте де зіне. Доъ кастеле, ші маї мȣлцї арбȣрї кȣ тотȣл де лȣмінъ се ꙟнтреведеа де департе прінтре фрȣнзътȣра арбȣрілор. Алееле ера спленділе ші анімате де мȣлцімеа тръсȣрілор че се преȣмбла кȣ чеа маї маре регȣлъ. Банде де мȣзіче ресȣна ші ꙟнвеселеа гръдіна чеа попȣлатъ де о лȣме воіоасъ ші ꙟнкънтатъ. Артіфічіа с'аў съвършіт кȣ атъта артъ ші сплендоаре ка нічї одатъ, ші с'аў ꙟнкеет прінтр'ȣн темплȣ колосал готік, ꙟн а кърȣеа фрȣнте стрълȣчеа ціфреле ініціале але амбілор Домніторї. Пънъ дȣпъ міезȣл нопції с'аў преȣмблат лȣмеа прін гръдінъ ші пе ȣліце ꙟн сȣнетȣл мȣзікал а бандeлор ші ал чете лор де лъȣтарї.

Ла 25 Апріл есте бал маре ꙟн салъ ла Палат.

НОВІТАЛЕ ДІН АФАРЪ.

ІТАЛІА.

Дȣпъ щіріле де ла Ліворно, М. С. Ꙟмпърътеаса Росієї аў сосіт ла Ліворно ꙟн 10/22 Апріліе ла 2 чеасȣрї дȣпъ амеазъ-зі, ші с'аў пріїміт пе бордȣл вапорȣлȣї де кътръ К. К. С. Ꙟ, Мареле Дȣка де Тоскана.

ФРАNЦІА.

Реџеле ші Реџіна де Белџіа се ащеаптъ ꙟн Паріс пе ла 19 Апріліе.

Івраім Паша лъкȣеще ла Паріс ачеле апартаменте дін палатȣл Елісé Бȣрбон, ꙟн каре Наполеон ле лъкȣї ꙟн тімпȣл ачеї сȣте де зіле.

МАРЕА-БРІТАНІЕ-

Реџіна ші Кȣртеа с'аў мȣтат де ла Віндсор ла палатȣл Бȣкінгхам.

Неоръндȣеліле іскате прін фоаме дін Ірланда ꙟнкъ тот ȣрмеазъ, ші де ȣн тімп ꙟнкоаче маї къ с'аў мърџініт нȣмаї ꙟн контатȣл Тіперарі. Ꙟн Фетхард о політіоаръ мікъ ші фоарте серакъ нȣ департе де Клошмел, аў тъвъріт о чеатъ де попор асȣпра ȣнеї магазії де гръў ші аў апȣкат кȣ сіне треї сачї кȣ фъінъ; атакȣл асȣпра алтеї магазії с'аў ръспінс прін оаменії пропріетарюлȣї.

ХІNА.

Спре а пȣте да о ідее деспре карактерȣл Хінез ꙟмпъртъшім ȣрмътоареле дін о скрісеаре а ȣнȣї џенерал, пȣблікатъ ꙟнтр'о газетъ дін Фр нкфорт: *„Хонконг 27 Іанȣаріе 1846.* Ноаптеа трекȣтъ с'аў ꙟнчепȣт анȣл ноў ал Хінезілор; че ла 2 чоасȣрї тȣнȣріле фъчеа о лармъ інферналъ, е щіȣт къ чеї маї мȣлці Хінезі сънт Бȣдістї ші Конфȣчіані, прін ȣрмаре пъгънї. Сербареа лор Дзееаскъ кȣпрінде фоарте пȣціне рȣгъчюнї, чі маї мȣлт сакріфічії ші маї кȣ самъ міресме ші артіфічії фелюріте. Де ачееа нȣ е де мірaре къ ꙟн Хіна се ꙟнтребȣінцеазъ атътеа де мȣлте фокȣрі де артіфіціе, каре сънт де невое пентрȣ чеї марї кȣм ші пентрȣ чеї мічї, пентрȣ чеї авȣцї кȣм ші пентрȣ чеї сарачї, ші пентрȣ ачеаста сънт ші ефтіне. Хінезії н'аў Дȣмінікъ; еї лȣкреазъ ꙟн тоате зілеле де дімінеацъ пънъ сеара тързіў. Німе дін къці аў фост ꙟн Хіна, нȣ мінцеще къ Хінезії сънт націа чеа маї актівъ ші маї харнікъ. Лȣкрȣл лор де тоате зілеле се ꙟнтрерȣмпе песте ан прін кътева сербърї, дінтре каре маї ꙟнсемнате сънт сербареа фънарȣрілор ші чеа а анȣлȣї ноў. Чеа ꙟнтъю: прекȣм се поате ꙟнцелеџе де пе нȣме, се фаче нȣмаї сеара ші нȣ ꙟмпедекъ нічї кȣм лȣкрȣл де песте зі. Нȣмаї чеа дін ȣрмъ есте аша даръ о сербаре ꙟн тот ꙟнцелесȣл кȣвънтȣлȣї. Ꙟн лъȣнтрȣл імперієї череші, астъ сербаре ціне, ка ші Баірамȣл Тȣрчілор, о лȣнъ ꙟнтреагъ кȣ џіокȣрї ші оспеце. Ꙟнсе ꙟн Кантон, політіе негоціатъ, сербаре ціне нȣмаї 14 зіле, ꙟн каре тімп тот негоцȣл есте адорміт."

Февр8аріе ꙟнщіінцеазъ къ лъкȣіторії се афлъ ꙟн тȣрбȣраре маре аȣзінд къ Кафрії ар кȣџета а фаче ȣн атак џенерал асȣпра колоніеї ші постȣрілор брітане. Лъкȣіторії де ла марџінеа цереї Кафрілор стаȣ сȣпт арме; се зіче къ Саділа, о къпітеніе а Кафрілор, аре скоп а ꙟнкȣрџе кȣ 4000 оамені ꙟн колоніе, ші а ꙟнтребȣінца пе фемееле де неамȣл сеȣ ла ȣчідереа енглезілор. ꙟнсе гȣвернаторȣл аȣ лъсат о прокламаціе, прін каре декларъ къ ачесте щірі сънт неадевърате ші къ ар фі пріїміт де ла къпітеніїле Кафрілор ꙟнкредінцеріле челе маї лініщітоаре.

Англіа фаче астъзі ȣн негоцȣ інтересант кȣ *осȣл філдіш веџетал* (дін плънте), кареле се прелȣкреазъ аша де фрȣмос ка ші філдішȣл анімал, аре ачееаші търіме цесетȣръ ші греȣтате, ші нȣ перде колоареа са чеа албъ фрȣмоасъ, ка чел анімал. Ачест філдіш веџетал есте родȣл ȣнеї палмӱ (*Phytelaphas macrocarpa*), че креще маре кът ȣн оȣ де гъинъ ші аре о петіцъ сȣпціре ꙟнкісъ; сȣпт ачеаста се афлъ масса чеа фрȣмоасе ка осȣл де філдіш, кареле прін мъїстріїле пот лȣа тоате формеле плъкȣте.

ꙟн лȣнеа пащелор О'Конел се ꙟнфъцошъ ꙟн сесіа репеалъ дін Дȣблін. ȣнде се прімі кȣ марі ȣрърі. Ел помені ꙟн кȣвънтȣл сеȣ ші деспре тікълошіа де акȣм, сфътȣі пе попор ка съ се фереаскъ де тȣлбȣрърі ші ꙟндемнъ пре пропріетарі а се ꙟнгріжі, ка німене се нȣ сȣфере фоаме атът пе мошііле кът прін кȣрцеле лор.

Кътева скрісорї, ꙟмпъртъшеск ꙟнтінсе детаілȣрї деспре тȣлбȣрареа попорȣлȣї ꙟн ꙟмпрецȣрімеа де Клонмел, прекȣм ші щірї деспре асемене есчесȣрї дін політіа Тіперарі.

Адміністраціа оспіталȣрілор дін Лондра ꙟмпъртъшеще ȣрмътоареле деспре тікълошіа четъценілор де аколе. ꙟн оспіталȣл дін Лондра с'аȣ кътат ꙟн клініка дін нъȣнтрȣ 5419 болнаві ші ꙟн ачеа дін афаръ 17,808; де осебіт де ачещіа ераȣ ла 22,088 де персоане сераче, челе маї мȣлте дін класа черщіторілор, кърора лі с'аȣ дат нȣ нȣмаї дофторії, че ші бані, страе ші алте требȣітоаре ка съ се поатъ ꙟнтȣрна ꙟн патріа лор. ꙟн ачест оспітал аȣ мȣріт 256 де персоане, ші спре віндекаре аȣ ръмас ꙟн клініка дін нъȣнтрȣ 484, ꙟн ачеа дінафаръ 3299.

ꙟмбȣнътъцірез тарїфеї ноȣе се кȣноаще ꙟн мȣлте рамȣрі де негоцȣ. ꙟн трії зіле с'аȣ трекȣт прін вама де ла Леіт ла 4000 кіле де гръȣ, 500 кіле мазере, пісте 3,100 бȣкъці де кашкавал оландез, 80 полобочеле де віскі ші 60 бȣці де ракіȣ.

ꙟн локȣл вакант ал Епіскопіеї дін Іерȣсалім, с'аȣ рънд8іт Самȣіл Гобат, фостȣл віце-інспектор колеџіȣлȣї протестант дін Малта ші одініоаръ місіонар ꙟн Абісініа. Ноȣл Епіскоп есте Свіцер дін пърінці крещіні.

Дін Гренок се ꙟнщіінцеазъ, къ пъскȣіреа скрȣмбіілор де пе цермȣл Скоціеї се ва фаче пісте тот анȣл, есте щіȣт, ші пъскарілор де скрȣмбії біне кȣноскȣт, къ ꙟн лȣніле Февр8аріе пънъ ла Апріл, скрȣмбііле пе цермȣл зіс, сънт кȣ тотȣл несънътоасе пентрȣ хранъ.

Компаніа Ост-Індікъ аȣ ꙟнкіріет 19 васе марі де транспорт, каре аȣ се дȣкъ ла Індіа трії реџіменте де інфантеріе ші реџіментȣл ал 10 де хȣсарі. Адміралітатеа аȣ порончіт комȣнітъцілор де портȣрі, ка еле маї ꙟнтъї се есаменезе фоарте біне ачеле васе.

ПОРТȢГАЛІА.

ꙟнтре конкȣренції пеціторі а Реџінеї Іспаніеї се нȣмъръ ші ȣн Прінц де Кобȣрг, дін фаміліа домнітоаре а Портȣгаліеї, дрепт каре амбасадорȣл Портȣгез, Баронȣл Рендȣф, аȣ мерс ла Мадрід кȣ інстрȣкції де а конлȣкра ꙟнтре аста. Ȣн каз рідікȣл аȣ трас ла Фолте Аркада, пȣбліка лȣаре амінте, ꙟнфъцошінд ȣн мік ресбоїȣ де Амазоне с'аȣ де фете. Ла ꙟнгропареа ȣнеї фемеї сърачe, аȣ черȣт чіоклȣл дрептȣл сеȣ, пентрȣ каре тоате фетеле ші фемеіле політії аȣ дат бȣстъ асȣпра чіоклȣлȣї ші л'аȣ бътȣт біне. Капітеле фемеещі аша се ꙟнтъртасе ші лімбеле сȣна аша де кȣмпліт, ꙟнкът съмъна кеар о револтъ, ꙟнкът аȣ фост невое а се трімете аколо о чеатъ де 50 осташі, дар ачесте 50 баіонете се сфіїръ ꙟнаінтеа Амазонілор, Магістратȣл аȣ рапортȣіт џенералȣлȣї къ Сенореле (доамнеле) ераȣ хотърїте а се лȣпта ші кȣ 1000 солдаці карії абіе леар пȣте ꙟнфръна. Кȣ тоате ачесте ȣн пелоток де 100 вънъторі аȣ ꙟмпръщіет арміа чеа кȣ фȣстъ.

Дрегъторії ші канцелістії чїї жȣні де ла Лісабона сънт дісперації: Міністеріа лі порончісъ аші тъеа мȣстеціле, есте де щіȣт къ ꙟнтре попоаръле сȣдіче, Портȣгезії сънт чїї маї пъроші. Іст соаре сȣдік ꙟнмȣстецазъ пе жȣні де 15 ані ані! кеар ші пе мȣлте даме, аша ꙟнкът сексȣл десеорі се поате деосебі нȣмаї де пе фістȣле. Прекȣм Реџіна Ісабела, одінеоаръ џȣрасъ а нȣ скімба къмеша пънъ нȣ ва сȣпȣне четатеа Остенда, дін каре се ȣр-

---

шезȣт ꙟн Паріс вре о кътева септъмънї, вре о кътева лȣнї, ба кеар ші маї мȣлці анї, еї нȣ се ꙟнторкȣ ꙟн патріа лор кȣ алтъ німікъ декът нȣмаї кȣ *хаїне кроіте біне.*

Дакъ астъ ꙟнпȣтаре ар фі ші дреаптъ, че се́ довідеще оаре прін еа? Пе де о парте къ ꙟн Паріс се афлъ кроїторі алешї, іар пе де алта къ Молдо-Ромънії воескȣ съ аібъ таліа стрінсъ ші пептȣл бȣлбȣкат, пентрȣ ка съ се деосъбеаскъ де чеїлалці мȣріторі че н'аȣ възȣт Парісȣл. ꙟнсъ, ноі о маї репетъм къ ачеастъ ꙟнвінȣіре нȣ е нічї кȣм адівъратъ. А нȣї дісвіновъці, ноі ні ам еспȣне ла ачеѩ къ Молдо-Ромънії съ поатъ зіче де ноі чеѩ че ам зіс пе ла ꙟнчепȣтȣл ачестȣї артікȣл, адікъ къ де ла ȣнȣл ꙟнкее ла тоці. Нȣ требȣе німене съ се адімінеаскъ а креде къ тоці ачеї че вінȣ ла Паріс мерітъ де а фі сокотіці ꙟн нȣмърȣл челор че *бат лела.* Нȣ, кънчї дакъ мȣлці дін тръншії вінȣ ка съ'ші пітреакъ, прекȣм Міхълакі, ші въ ꙟнкредінцъзȣ къ лі есъ пе нас, скоцїндȣші дін капете; апої ші мȣлці дін еї вінȣ ка съ стȣдіезъ, ші еї нȣ пїердȣ нічї о оказіе пентрȣ ка съ нȣ се фолосїаскъ ꙟн щіінцї. Тоці 'ші плінескȣ даторіа лор. Веніва о зі, ші поате къ нȣ'е депъртате, ȣнде еї вор аръта къ нȣ аȣ веніт ла Паріс нȣмаї пентрȣ ка съ стȣдіезъ *жȣрналȣл де моде.*

Nota. Ачест артікȣл е скос дінтр'о карте дестȣл де фрȣмос ілȣстратъ ꙟнтітȣлатъ „*Стреінії ла Паріс*" ꙟнтре довъзъчї ші патрȣ де нації, трътате ꙟн ачеа карте, се пȣтъръ ші Молдо-Ромънȣл лȣкрат де Домнȣл С. Беланџер Скопȣл традȣчереї меле лесне се ꙟнцълеџе де орї чіне каре аȣ фост? адікъ де а аръта ачелора че нȣ кȣноск лімба францȣзъ, пентрȣ ка съ'л четеаскъ ꙟн оріџінал, че фелїȣ де опініе аȣ ȣнїї дін стреінї деспре ноі. Ȣніле ꙟнсемнърї дін ачест артікȣл ꙟн оріџінал сънт абътȣте де ла адівър, поате дін нещіінцъ д. е. ȣнде D. аȣтор ворбеще деспре адȣнъріле дін Бȣкȣрещї, пре каре еȣ ꙟн традȣкціе ле ам ꙟндрептат кът ам пȣтȣт, іар алте ꙟнсемнърї ле ам лъсат афаръ дін *непȣтінцъ*; прін аста ꙟнбінаре ші аȣторȣл ші традȣкторіȣл сънт квітȣіці.

Т. Кодрескȣ.

АБАТЕЛЕ (ЕГȢМЕНȢЛ) DЕ СЪN-ГАЛЛ.

Аȣ фост одатъ ȣн ꙟмпърат ші ȣн абате.

ꙟмпъратȣл 'ші пітречеа віаца ꙟн сінȣл таберілор ші а лȣкрърілор ресбоюлȣї, тот-деаȣна харнік, тот-деаȣна армат, дормінд де каларе, ші мънкънд дін фȣгъ, еспȣс тȣтȣрор аспрімілор анотімпȣрілор ші ла тоате кȣрселе дȣшманȣлȣї, сȣферінд фрігȣл, стръпацȣл, фоамеа, сътеа ка чел маї де рънд солдат ші кȣмпърънд кȣ прецȣл сънџе-

зі пȣмеле колорȣлȣї Ісабел (пагȣ), де асемене Дон Педро, пърінтеле Речінеї де астіз, џиръ а нȣ се раде маї ꙟнаінте де а сȣпȣне четатеа Опорто, апъратъ де ребелȣл сеў фрате Дон-Мігел. Дін аста аў ȣрмат къ ꙟнаінтеа ꙟнкееріеї кампаніі і флȣтȣра пънъ ла бръў о барбъ патріархалъ. Деатȣнче ꙟн сȣвеніръл Лібараторȣлȣї Дон-Педро, Портȣгезії лібералі поартъ нище барбі кȣмпліте. Іст ръў ꙟнтрȣ атъта спорісъ, къ секретарії, асесорії ші канцелістії а інстанціілор респектіве, десеорі челе скрісе ле щерџеа кȣ барбіле лор, діші аста нȣ ера вр'о даȣнъ пентрȣ літератȣръ; дрептkаре гȣвернȣл дъдȣ о поронкъ, прін каре се опреще челор чівілі а пърта асемене семне мілітаре.

Прімъвара аў фост фоарте аспръ ꙟн Портȣгаліа, кънд астъ царъ, че се нȣмеръ ꙟнтре ачеле сȣдіче, ші прін ȣрмаре кълдȣроасе а Европеї.

СТАТȢРІЛЕ ȢNITE DE NОРD-АМЕРІКА.

Пъндіторії Норд-Амерікані де пе цермȣріле Афрікане, кȣ стърȣінцъ вънеаз васеле ꙟнкъркате кȣ склаві, кȣмпъраці ꙟн Афріка спре а се вінде ꙟн Вест-Індіа. Нȣ демȣлт с'аў арестȣіт кътева де ачесте васе, дескріереа трактърії че ꙟнтімпінъ пе ачеле васе, есте ꙟнспъімънтътоаре. Пе пȣнте се афла 903 Негрі аша де тіксіції ꙟнкът ꙟн о ноапте аў мȣріт 18; алції 850 ераў џіос ꙟндесаці песте барілчеле кȣ апъ. Дін черчетареа фъкȣтъ деспре ꙟнкъпереа ачелȣї вас, с'аў лъмȣріт къ дін 900 склаві џȣмътате н'ар фі пȣтȣт сосі віі ла Вест-Індіа. Кȣ тоате ачесте ꙟнкредінца капітанȣл къ де і с'ар фі лъсат тімп, ел ар маї фі ꙟнкъркат алції 400.

АМЕРІКА.

Ꙟн Хаіті аў ȣрмат о ноȣъ револȣціе, каре фъръ варсаре де сънџе аў депȣс пе президентȣл Піерот дін дрегъторіа са, ші аў пȣс ꙟн локȣї пе џенералȣл Ріш. Детаілȣріле ачестеї тъмплърі сънт ȣрмътоареле: Департаментȣл Артібоніт аў дат ꙟн 28 Февр. семналȣл де револȣціе деклърънд пе џенералȣл Піерот пердȣт дін постȣл сеў ші прокламънд де ȣрмъторюл ачестȣіа пе џенералȣл Ріш О депȣтаціе де четъцені де ла Сент-Марк аў мерс ꙟн 1 Март ла Порт-о-Пренс ші аў ꙟнфъцошат президентȣлȣї ꙟн фііnца офіцерілор де гарнізон ші а ȣнеї марі адȣнърї де попор дорінца лъкȣіторілор де Артібоніт. Ꙟндатъ Ріш с'аў прокламат президент. Ачеста превъзінд къ нȣмаї *прінчіпііле лібераle* і вор асігȣра мажорітатеа, ꙟн ȣніре кȣ нотабілії дін Порт-о-Пренс аў реадȣс ꙟн пȣтере констітȣціа де ла 1816. Ноȣл президент ш'аў формат ші міністерȣл сеў; с'аў прокламат о амнестіе џенералъ, кȣ есчепціе ꙟнсе пентрȣ еспрезіденції Боіер ші Херард. Ачеастъ ноȣъ префачере с'аў аплаȣдат пін провінції; кȣвънтȣл *констітȣціе* аў авȣт о ꙟнрȣріре маџікъ, ші ꙟн тоате пърціле Ріш фȣ рекȣноскȣт кȣ ентȣсіасм де президент. Піерот, че трімесесе трȣпе де ла Кап Хаітіен сȣпт команда џенералілор Ліндінг, Сімон, Моро ші Бріс асȣпра ȣзȣрпаторȣлȣї; ꙟнсе се възȣ ꙟнкȣрънд пърсіт де партіда са. Асемене с'аў трімес асȣпра лȣї Піерот маї мȣлте баталіоане; се креде къ ел се ва сȣпȣне ꙟн кȣрънд; ноȣл президент іаў ꙟнгъдȣіт а се ретраџе ꙟн віаца прівать ꙟнвоіндȣї ші о пенсіе. — Спре лъмȣріреа чітіторілор деспре констітȣціа рестаторнічітъ ꙟнсемнъм аіче оарекаре нотіції історіче а інсȣлеї: Дȣпъ моартеа лȣї Десаліне, ȣрматъ ла 16 Октвр. 1806 ꙟнтр'ȣн тȣмȣлт ал попорȣлȣї, інсȣла Санто-Домінго се деосебі ꙟн доȣъ статȣрї: речіȣнеа Негрілор кȣ капітала Кап Франсоа ші маї тързіў Кап-Ханрі, ші репȣбліка Мȣлацілор кȣ капітала Порт-о-Пренс. Негрії алеасеръ пе Крістоф де Реџе, ші Мȣлації пе џенералȣл Петіон де президент. Крістоф лȣъ ла 1811 тітлȣл реџеск кȣ нȣме де Енрік I, ші домні кȣ атъта деспотісм, ꙟнкът ерȣпсъ о конџȣраціе мілітаръ кареа'л сенеџъ ла 8 Октмвр. 1820. Ла Порт-о-Пренс прізідентȣл Петіон, алес ла 1816 пе віацъ, пъстръ форма репȣбліканъ; ел мȣрі ла 27 Маї 1818; лȣї ȣрмъ џенералȣл Боіер кареле с'аў алȣнгат нȣ де мȣлт дін Хаіті ші кареле ла 21 Номвр. 1820 съ нȣмісъ президент а ꙟнтрȣнітелор статȣрї а Мȣлацілор ші а Негрілор.

Щіріле де ла Мексіко пънъ ꙟн 23 Февр. аратъ къ гȣвернȣл есте кȣпрінс де ідееа де а ȣрзі о монархіе констітȣціоналъ ꙟн локȣл репȣблічеї, каре аў адȣс пънъ акȣм мȣлте ȣрмърї реле.

лȣї ші а сȣдореї лȣї норочіреа де каре се бȣкȣра статȣріле лȣї.

Абателе дін протівъ, пітречеа о віацъ плінъ де плъчері. Ꙟмпъратȣл, връжмаш неꙟмпъкат, къвта кленчіў Абателȣї. Ꙟнтр'о зі, ȣрмат де ȣн кортеџіў нȣмерос, тречe пе лънгъ Монастіре ші възȣ пре Абателе къ се преȣмбла пе дінаінтеа порцеї. Ел ꙟл салȣтъ кȣ ȣн тон дерізіторіў: „Шербȣле а лȣї Д-зъў, 'ї зісъ ел, че маї фачі? аџȣнъріле ші рȣџіле челе ꙟвлавіоасе 'ції мерг біне; ашї авеа пофтъ маре съ мъ пȣн ла покїінцъ кȣ Сф-та. Аї преа мȣлтъ ръвнъ, дар аї ші преа мȣлт тімп. Аї авеа требȣінцъ де вре о ꙟнделетнічіре маї бȣнъ; ші кред къ нȣ џ'ар пъреа ръў дакъ те аш ꙟнсърчіна кȣ вре ȣна. Се зіче къ ещі ȣн ом преа гівачіў ші къ кȣнощі дȣпъ мірос деосъбітеле вінацȣрі. Ам съ те пȣн ла пробъ. Воеск съ'ці даў треї ꙟнтребърї де дізлегат пентрȣ ка съ'ці треакъ де ȣрът. Ꙟнтъїў, требȣе съ'мі спȣї кът пот прецȣї еў, кънд, ꙟнорнат кȣ корона ші кȣ мантіа меа чеа реџаскъ, шедў пе трон ꙟн тоатъ мърімеа рангȣлȣї меў. Ал доілеа, требȣе съ'мі спȣї ꙟн кът тімп ашї пȣтеа фаче о кълъторіе ꙟн џюрȣл лȣмеї, къларе, фър съ грешещі макар кȣ о мінȣтъ. Ал треілеа, о преа венерабілȣле прелат! требȣе ка съ гъчещі кȣџетареа меа; ꙟнсъ ачеастъ кȣџетаре требȣе съ фіе о амъџіре. Ꙟці даў ȣн термін де треї лȣні пентрȣ ка съ деслеџі ачесте треї ꙟнтребърї. Дакъ ва тречe ачест тімпў ші нȣ ле веї афла, апоі ваї де Сф-та! Те воіў да афаръ дін постȣл тъў, те воіў деградa, те воіў пȣне съ те поарте къларе пе ȣн магаріў прін царъ, кȣ фаца ла коадъ, кȣ коада лȣї ꙟн мънъ ші кȣ џідȣлъ ꙟн спате.“

Ворбінд Ꙟмпъратȣл асфел дъдȣ дін пінтені ші се депъртъ кȣ хохот. Сърманȣл Абате ремасъ ка ꙟнкременіт ші тръсніт. Пентрȣ чеа дін тъїў датъ, ꙟн віаца лȣї, гріжа, ші фріка ꙟнтрърь ꙟн ініма лȣї. Дȣпъ че ш'аў маї веніт пȣцін ꙟн сімцірі, ел кȣџеть ла мізлоачеле прін каре ар скъпа дін кікіонȣл іста. Ел тріметe оамені ꙟнадінс пе ла тоате ȣніверсітъціле, пе ла тоате академііле, пе ла тоате консісторііле, пе ла тоате сінагоџеле. Ел фъгъдȣеще бані ші ꙟнкъ мȣлціморі: докторілор, ꙟнвъцацілор, філософілор, астролоџілор, алхімістілор, теолоџілор, шарлатанілор; ꙟнсъ нічї ȣніверсітъціле, нічї академііле, нічї консісторііле, нічї сінагоџеле, нічї докторії, нічї ꙟнвъцації, нічї філософії, нічї астролоџії, нічї алхімістії, нічї теолоџії, нічї шарлатанії нȣ щіȣръ съ деслеџе ачесте треї ꙟнтребърї.

(*Ꙟнкеереа ва ȣрма*).

КȢПRINDЕРЕА

Ікоанеі Лȣмеі.

No. 25. Фісіономіа омȣлȣї (ȣрма). *Пȣнтеа де ла Фраїбȣрг ꙟн Свіцера* (ꙟнкеереа). *Палміра. Метамсіхозіс. Окіреа асȣпра Брітанієї. Ламартін* (ꙟнкеереа). *Ꙟмпопорареа Ромеї ꙟн деосебіте тімпȣрї. Хъркȣл сеаў цапȣл селбатік.*

Ачест нȣмър кȣпрінде патрȣ стампе.

Прецȣл пе ан 60 леї. Се поате пренȣмера ꙟн Іаші ла Редакціа Албінеї, пе ла ціпȣтȣрі ла DD. Професорі.

(Ȣрмеазъ Сȣплемент).